

/Josep M. Fonalleras i Carles Gorini/

«Els territoris coneixen la importància de la universitat i l'impacte que té en l'entorn immediat.»

ENGEGA va fer aquesta entrevista pocs dies abans que el Consell d'Administració de l'entitat acordés la fusió amb "la Caixa". Tot i els evidents canvis que una decisió com aquesta comportarà, hem pensat que la majoria de declaracions del president s'inscriuen en una reflexió global sobre el paper de les caixes i sobre la relació amb la UdG que són plenament vigents. A més, les acotacions referides a Caixa Girona també transmeten la voluntat que l'entitat que finalment s'identifiqui amb la seva filosofia reflecteixi la incidència en el territori a través d'una col·laboració efectiva amb la UdG.

Manel Serra presideix Caixa Girona. Manté una estreta vinculació personal amb la Universitat de Girona perquè en forma part del Consell Social.

Per què cal defensar una caixa «de Girona»?

Des d'un punt de vista territorial es nota on hi ha caixes vinculades al territori i on no n'hi ha. Es nota en el teixit social i empresarial perquè les caixes, com entitats financeres, són importants per al territori en què treballen.

Però, què fa una caixa que no faci un banc?

Cal una mica de perspectiva històrica. Les caixes «provincials» es funden a partir dels anys quaranta amb la intenció de fomentar l'estalvi i facilitar l'accés a l'habitatge. Neixen, però, molt limitades en la seva acció, molt determinada pel Banc d'Espanya. Per exemple no poden superar la província i dediquen principalment els fons a la compra de deute públic. No poden descomptar lletres ni donen crèdits a les empreses. És per aquest motiu que la pràctica era descomptar lletres als bancs i dipositar els estalvis personals a les caixes. Als anys vuitanta tot es capgira amb la liberalització del sistema financer. La conseqüència és l'èxit del les caixes, perquè passen a guanyar una quota importantíssima del mercat financer espanyol. Avui, les caixes controlen el 50% dels dipòsits i de les inversions. A Girona la xifra arriba al 70%. Però en els darrers anys l'expansió territorial i d'obertura d'oficines és molt expansiva.

«Als anys vuitanta, amb la liberalització del sistema financer, tot es capgira. La conseqüència és l'èxit de les caixes, perquè passen a guanyar una quota importantíssima del mercat financer espanyol.»

«La confluència de les ganades de comprar amb el diner barat crea la il·lusió que els pisos i les cases mai baixaran de valor i, mica a mica, es va creant la bombolla immobiliària.»

Expansió excessiva?

Segurament, perquè amb la liberalització del mercat tothom, caixes i bancs, es llancen a oferir hipoteques. La confluència de les ganades de comprar amb el diner barat crea la il·lusió que els pisos i les cases mai baixaran de valor i, mica a mica, es va creant la bombolla immobiliària. A les caixes l'escenari ja els va bé, perquè es volen expansionar i, perquè si no juguen el joc, un altre se'ls menjarà el mercat. En aquesta dinàmica, si totes les caixes obren oficines fora del seu territori d'origen ho fa per captar hipoteques i oferir préstecs als promotors per construir habitatges.

I ara la il·lusió s'ha esvaït...

La il·lusió financera provocada pel diner barat va fer que el comprador no veiés el cost total de l'habitatge, i que comptés només amb què les quotes fossin assumibles. Li era igual que el termini fos a quinze, vint o trenta anys perquè sabia que pagava una quantitat que, el segon any d'hipoteca, encara podia baixar més. Els tipus tendien a la baixa. Ara la tendència és una altra i està per veure què passarà quan els interessos comencin a pujar.

Aleshores, cal intervenir per regular?

Quan la bombolla immobiliària punxa tot va a la baixa. El Banc d'Espanya publica el decret del FROB amb la intenció d'ajudar les entitats financeres injectant diners, però a

condició que hi hagi fusions. La recepta de l'autoritat econòmica és clara: ajunteu-vos i us ajudarem. Per exemple, en aquesta mansana on ens trobem, hi ha entre quinze i vint oficines bancàries. Pels ciutadans no representarà cap greuge si se'n tanquen sis o set.

I a la fi, Caixa Girona va dir no a la fusió

En la decisió que pren l'entitat hi ha raons que són, gairebé, extraeconòmiques. Les caixes, a diferència del que passa amb un banc, no tenen accionistes, i les governen uns òrgans de direcció en què hi estan representades persones de diferents sensibilitats, però no en són els accionistes. El resultat del Consell d'Administració del mes de març de 2010 es podria entendre com la reunió d'uns hereus que tenen la missió de liquidar l'herència familiar, en què la decisió de vendre o no queda supeditada a les raons sentimentals. Des d'un punt de vista econòmic es pot discutir la racionalitat de la decisió, però en un cas com aquest les emocions tenen un pes important.

És habitual que una entitat financera no tingui propietaris?

No ho és i a Europa, i en general als mercats, els costa molt d'entendre l'origen fundacional de les caixes. Senzillament, perquè no se saben respondre la pregunta: aquí qui mana? Per exemple, ni el president, ni la resta de membres del

«La recepta de l'autoritat econòmica és clara: ajunteu-vos i us ajudarem. Per exemple, en aquesta mansana on ens trobem, hi ha entre quinze i vint oficines bancàries. Pels ciutadans no representarà cap greuge si se'n tanquen sis o set.»

«Les caixes, a diferència del que passa amb un banc, no tenen accionistes, i les governen uns òrgans de direcció en què hi estan representades persones de diferents sensibilitats, però no en són els accionistes.»

Consell d'Administració, ni de l'Assemblea General en són accionistes. És per aquest motiu, també, que hi ha un degoteig incessant de notícies respecte de la necessitat de fusionar-se, com si fos l'única manera de fer els deures. Però les fusions, que tenen sentit des d'un punt de vista operatiu, topen amb grans dificultats per ser dutes a terme, per la complexitat fundacional dels òrgans de govern.

Com estan les relacions entre Caixa Girona i la UdG?

Durant molt de temps no hi ha hagut una entesa estratègica. És un aspecte que vaig tractar fa poc amb la rectora i amb el gerent de la universitat. Fins ara podríem dir que només hem compartit un nom, però em sembla que caldria estrènyer més els llaços, sobretot, perquè coincidim en la vocació de servei al territori.

Com s'hauria de concretar la col·laboració?

No es tant comptar aportacions en diners com cercar una osmosi que faci que uns i altres no es vegin com uns mons diferents. Sé que no és fàcil. La complicitat entre Caixa Girona i Universitat de Girona encara no l'hem explorada prou. Els territoris coneixen la importància de la universitat i l'impacte que té en l'entorn immediat. Fixeu-vos en la demanda que es fa, des de diverses ciutats, de tenir facultats o aules d'extensió universitària... Un cert poder econòmic i un desplegament del coneixement, en sentit ampli, penso que són una garantia de futur.

El futur de Girona?

El territori és divers. Els sectors productius gironins es troben diversificats. Els sectors econòmics gironins: l'agroalimentari, el metal·lúrgic, el paperer, el tèxtil, l'hoteleria i restauració, són potents i tenen prestigi reconegut i han de continuar sent un motor econòmic de les empreses. El Parc Científic i Tecnològic de la UdG està ja creant les complicitats i sinèrgies necessàries entre sectors productius i universitats. Cal també un «mise en valeur» del patrimoni cultural en sentit ampli. Si fa trenta anys ens haguessin explicat que la Setmana de les Flors seria l'esclat en què s'ha convertit no ens ho hauríem cregut. I el Temps de Flors té conseqüències econòmiques! I també les Fires, i el Temporada Alta... Probablement siguin l'avançada dels sectors productius del segle XXI.

La cultura és la millor inversió?

De quina manera el coneixement es converteix en un factor econòmic és una qüestió que encara no se sap formular, diríem, en termes matemàtics. Sí, intuïm que la millor inversió és la que es fa en cultura, però quina rendibilitat té. Escolti, ho sento, no li ho sé dir.